

De tandheelkundige opleiding

In het „Tijdschrift voor Geneeskunde” treffen wij onderstaande discussie aan, welke wij menen onze lezers niet te mogen onthouden.

DE TANDHEELKUNDIGE OPLEIDING OP BREDER BASIS

In zijn historisch overzicht vergeet de heer Margadant een enkele zeer belangrijke datum. Bij het tot stand komen van het Academisch Statuut in 1921 (*Staatsblad 800*) is ook het tandheelkundig onderwijs in principe geregeld en tot universitair onderwijs gemaakt.

Nooit is — voorzover mij bekend — door een student noch door een tandarts, of door enige organisatie gebruik gemaakt van de gelegenheid deze regeling effectief te maken door een desbetreffend verzoek. In deze 26 jaar heeft dus in de tandheelkundige wereld niet de behoefte aan een werkelijk academische opleiding bestaan. Sinds het jaar 1921 zijn verscheiden commissies (ik heb van alle deel uitgemaakt behalve in 1945) werkzaam geweest om het tandheelkundig onderwijs uit te breiden en te verbeteren. Eénmaal heeft een rapport, het tot een wetsvoorstel gebracht onder Minister Slotemaker de Bruïne. Dit wetsvoorstel is tijdens de behandeling ingetrokken, naar ik meen op verzoek van tandheelkundige zijde. Zelfs in 1942 is de commissie onder voorzitterschap van prof. Boeke tot het besluit gekomen, dat wel is waar de tandheelkundige studie in het academisch verband moest worden opgenomen, doch dat de examens grotendeels moesten blijven zoals zij waren. Nu is in 1947, wel onder de druk van het zeer grote aantal studenten (bestaat dat nergens anders?), de nieuwe wet tot stand gekomen. Dure opleiding van 6 jaar, met naar ik vrees tandartsen die van alles heel weinig en van weinig alles zullen weten, om dan nog doctor in de geneeskunde te worden. Ik ben het met de heer Margadant eens dat wij een moeilijke overgangstijd zullen krijgen met dalend aantal liefhebbers voor deze opleiding. Moge die tijd kort zijn.

Utrecht, 20 Dec. 1947

A. J. P. VAN DEN BROEK

DE TANDHEELKUNDIGE OPLEIDING

Naar aanleiding van de mededelingen van prof. Vanden Broek in het *Tijdschrift* van 10 Januari j.l. moge worde opgemerkt, dat inderdaad in 1921 bij de tot stand koming van het Academisch Statuut ook het tandheelkundig onderwijs in principe werd opgenomen: echter op een wijze, die het *volstrekt onmogelijk* maakte daarvan een practisch gebruik te maken. Dit nader uiteen te zetten zou te veel van de plaatsruimte vergen.

In de 26 jaren, die daarop zijn gevolgd, heeft de Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde in rapporten, requesten en adressen bij herhaling gewezen op de volmaakt onvoldoende opleiding te Utrecht en op de wenselijkheid deze door een goede academische te doen vervangen.

Indien de heer Van den Broek die naar hij schrijft van alle Commissies tot wijziging der opleiding deel heeft uitgemaakt (behalve van de laatste), dit niet weet, dan werpt dit een zonderling licht op de wijze waarop deze commissies bekend waren met de stukken.

Een wetsvoorstel onder Minister Slotemaker de Bruïne is inderdaad op verzoek van tandheekkundige zijde ingetrokken, daar het *niet* aan de eisen voldeed die de tandartsen meenden dat aan een behoorlijke academische opleiding moesten worden gesteld. Het Nederlandse tandheekkundige onderwijs was tot nu toe zonder enige twijfel het achterlijkst in West-Europa; de verantwoordelijkheid daarvoor rust sinds meer dan een halve eeuw op de Medische Faculteit van de Universiteit te Utrecht. Het wil mij voorkomen, dat de door de heer Van den Broek gemaakte opmerkingen een beeld geven hoe deze toestand kon blijven bestaan.

Amsterdam, 20 Januari 1948

CH. F. L. NORD

BIJ „DE TANDHEELKUNDIGE OPLEIDING OP BREDER BASIS”

Met de uitspraak van de Voorzitter der Redactie, in het Tijdschrift van 20 December 1947 — „Een geneeskundige nabetrachting over de genomen beslissing heeft, naar het mij voorkomt, weinig zin” — kan ik het volkomen eens zijn.

Ik begrijp dan ook noch de waarde van het ingezonden artikel van de hand van Prof. Van den Broek, noch de bedoeling van de schrijver. Daar hij evenwel wijst op het feit, dat hij deel heeft uitgemaakt van alle commissies, die ingesteld waren om de verbetering van het Tandheekkundig Onderwijs te bewerken, behalve van de laatste, die wel succes oogstte, zou hij bij de lezers de indruk kunnen wekken, volkomen op de hoogte te zijn van wat er in de tandheekkundige wereld leeft en heeft geleefd. Het is dan ook slechts hierom, dat ik gaarne wil aanvullen, wat aan de schrijver niet bekend was, n.l. dat ik uit eigen omgeving, zonder enige navraag te doen, reeds drie personen weet aan te wijzen, die getracht hebben de weg te volgen, aangegeven in het Academisch Statuut van 1921. Zij hebben geen van allen hun doel kunnen bereiken, doordat de betreffende medische faculteit geweigerd heeft, om deze mogelijkheid, te verwerkelijken. Hoewel iedere ingewijde het er over eens is, dat deze weg wel een uiterst moeilijke was, wil het mij toch voorkomen, dat het wel erg toevallig zou zijn, als deze mij bekende gevallen tevens *alle* bestaande gevallen zouden omvatten. De uitspraak van de schrijver, dat „dus in de tandheekkundige wereld niet de behoefte aan een werkelijke academische opleiding” zou hebben bestaan, baseert hij dus op zijn *mening*, waarvan hij zelf al de mogelijke onjuistheid aanduidt, door het — „voor zover mij bekend” —.

Dat de nieuwe wet in 1947 tot stand zou zijn gekomen, onder „de druk van het zeer grote aantal studenten” (bestaat dat nergens anders?) is al evenmin juist. Ware dit wel zo, dan zou de blaam wel heel groot zijn voor de instanties, die verantwoordelijk zijn voor de situatie, waarin de studenten in de tandheekkunde te Utrecht thans nog steeds verkeren.

Maar nogmaals, hebben nabetrachtingen als deze eigenlijk wel zin?

Groningen, 26 Januari 1948

M. HUT

DE TANDHEELKUNDIGE OPLEIDING OP BREDER BASIS

In het N. T. v. G. van 10 Januari j.l. schrijft prof. van der Broek naar mijn mening zeer terecht, dat hij vreest dat er door toepassing van de nieuwe regeling der tandheekkundige opleiding tandartsen zullen worden gevormd, die van alles heel weinig en van weinig alles zullen weten. Dit is niet verwonderlijk. Immers wat is het geval. Tandheekkunde en wel vooral het conserveren van het gebit, dat toch wel de meest voorkomende behandeling is in de practijk, is in eerste instantie *wondbehandeling*, waarop later de technische bewerking volgt.

Welnu, de praktische wondverzorging leert de toekomstige arts pas na zijn doctoraal examen. De opleiding tot tandarts onder de nieuwe regeling reikt op zijn hoogst tot het doctoraal en dan nog wel in het bijzonder tot een tandheelkundig doctoraal, hetwelk dan (mirabile dictu) de weg opent tot de doctorstitel in de geneeskunde.

Het ligt dus voor de hand, dat de toekomstige tandarts onevenwichtig zal zijn in zijn behandeling, vooral als de caries dentium leidt tot meer gecompliceerde, chirurgische kaakaandoeningen of ziekelijke afwijkingen in het gestel.

Niet alleen in ons land, maar ook in Amerika is het tot een crisis in de tandheelkunde gekomen. Ook daar is wel degelijk de behoefte gevoeld, dat de tandheelkunde op medische leest moet worden geschoeid.

Hoe is de verhouding van de Nederlandse tandheelkunde tot de Amerikaanse? Het verschil is niet gelegen in het technische kunnen, hierin staan onze tandartsen geenszins ten achter, maar in het feit, dat in Amerika aan de basis-wetenschappen zoals histogenese, histologie, bacteriologie, pathologische anatomie, voorzover het dan de tandheelkunde betreft, hard is gewerkt. Met de verkregen resultaten is de Amerikaanse literatuur rijkelijk voorzien, terwijl in ons land aan deze wetenschappen zo goed als niets is gedaan.

Deze tekortkoming in „onze” tandheelkunde is ongetwijfeld voor de tandheelkundige studenten, althans op dit ogenblik, de prikkel geworden tot de wens een dieper inzicht in de wetenschappelijke tandheelkundige problemen te verkrijgen. Misschien, dat onder de druk van het zeer grote aantal studenten de nieuwe wet is tot stand gekomen, maar toch heeft zeker ook, naar mijn overtuiging, de grote, evolutionnaire vlucht der stomatologie de stoot gegeven tot een noodzakelijke verbreiding en verdieping der opleiding. Maar al te goed wordt beseft dat wij hier in Nederland aan de slag moeten om hetzelfde peil te bereiken, dat in het buitenland de hoogte onzer professie aanwijst.

Met de veronderstelling van prof. Van den Broek kan ik niet meegaan, als hij zegt, dat het aantal gegadigden voor de tandheelkundige studie zal dalen bij toepassing van de nieuwe wet omdat deze studie dan te lang en te duur zal zijn. Immers in landen als Oostenrijk, Spanje, Polen, Rusland e.a. moet men eerst in het bezit zijn van het artsdiploma alvorens de stomatologie te mogen uitoefenen en het is mij niet bekend, dat er in deze landen te weinig specialisten in dit vak zijn.

Groningen, 28 Januari 1948

J. J. DE VRIES